

PÖLYKOORDI-hankkeen (ja kumppanien) toiminta kuluvana vuonna

Janne Heliölä, Syke

POLYTTAJAT.FI
PÖLYTTÄJIEN PUOLESTA

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

PÖLYKOORDI-hankkeen toiminta 2024

- Tekemisemme on jakautunut pääasiassa kolmeen aihepiiriin:
 - Verkko- ja yleisöviestintään
 - Päivitetty Polyttajat.fi –verkkosivustoa
 - Yleisöesitelmiä, haastatteluja, lehti- ja kirja-artikkeleita sekä vierasblogeja
 - Esittelyverkosto pölyttäjille tärkeistä uusniityistä
 - Kansalaishavainnointia edistänyt pölyttäjäviikonloppu kesäkuussa.
 - Yhteistyötahojen toiminnan tukemiseen
 - Keskusteluja, kirjeenvaihtoa ja palavereita lukuisten tahojen kanssa
 - Tuettu ja osallistuttu useiden kumppanien toimintaan
 - Valtioneuvostolle tarjottuun asiantuntijatukeen
 - Varautuminen EU:n ennallistamisaloitteen velvoitteisiin
 - Osallistuttu EU:n pölyttäjätöryhmän toimintaan

www.polyttajat.fi

-tänä vuonna julkaistu
31 uutista tai blogia

Polyttajat.fi

Polyttajat.fi on pölyttäjien asialla. Tälle sivustolle on koottu keskeiset tiedot ja tietolähteet pölyttäjien tilasta maassamme, sekä eri toimijoille suunnattuja ohjeita pölyttäjien auttamiseksi. Lisäksi välitämme tietoa pölyttäjien suojeluun liittyvistä tapahtumista. Jokainen voi tehdä jotain auttaakseen pölyttäjiä!

Nämä verkkosivut on tuotettu osana Suomen ympäristökeskuksen toteuttamaa PÖLYKOORDI-hanketta.

Lue lisää hankkeesta

Kotipuutarhurille

Helpoin tapa auttaa pölyttäjiä omassa puutarhassa on hallittu hoitamattomuus. Samalla kun pölyttäjät hyötyvät, säästät itse aikaa ja vaivaa.

- **Jätä** kuivin osa nurmikosta leikkaamatta, ja niitä se vasta loppukesällä, kun luonnonkukat ovat siementäneet.
- **Pidennä** nurmikon leikkuuväliä. Näin ainakin osa mesikasveista ehtii kukkia.
- **Säästä** kukkivia luonnonpuita ja -pensaita, kuten raitaa, pajuja, tuomea, pihlajaa, kuusamaa ja paatsamaa.
- **Säilytä** vanhat, osin lahoamassa olevat pihapuut, tai jätä niistä parin metrin kannot tekopötkelöinä pystyyn. Ne tarjoavat pesäpaikkoja monille mesipistiäisille.
- **Ylläpidä** vanhoja puurakennuksia ja -rakenteita, samasta syystä.
- **Hoida** paahteisia, hiekkaisia avoimia maalaikkuja sekä vetisiä maastonpainaumia. Ne tarjoavat lisääntymispaikkoja monille hyönteisille.

Ajankohtaista

Kokoamme tälle sivustolle ajankohtaisia pölyttäjiin liittyviä tapahtumia ja uutisia meiltä ja muualta verkostoistamme.

EU:n ennallistamisasetus vahvistaisi myös pölyttäjien suojelua ja seurantaa

9.12.2022

Viime viikkoina maassamme on käyty kiivasta yhteiskunnallista keskustelua EU:n esittämän ennallistamisasetuksen sisällöistä. Esitys veisi luonnonsuojelua EU:ssa merkittävästi eteenpäin, mutta monet pitävät sen taloudellisia vaikutuksia liian mittavina. Onkin vielä epävarmaa, missä muodossa asetusta lopulta hyväksytään Suomessa [...]

Päiväperhosten seuranta tehostunut tekniikan kehittyessä

28.11.2022

Tuoreeseen raporttiin on koottu Maatalousympäristön päiväperhosseurannan tulokset 2000-luvulta. Päiväperhosten määrät ovat olleet lievässä laskussa, mutta osa lajeista on myös runsastunut. Tulevaisuudessa alustavat tiedot kuluvan vuoden päiväperhosten kannanmuutoksista saadaan käyttöön jo lokakuussa. Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämä Maatalousympäristön [...]

Seurannat osoittavat päiväperhosten hieman vähentyneen ja yöperhosten määrien pysyneen ennallaan

17.11.2022

Maamme kolme eri perhosseurantaa esittelevät tuloksiaan 19.11. järjestettävässä yhteisessä seminaarissa. Tämä on ensimmäinen kerta, kun jo 1990-luvulla käynnistyneiden seurantojen havainnoijat kokoontuvat yhteen. Tulosten perusteella päiväperhosten kokonaismäärät ovat hieman laskeneet, kun taas yöperhosten määrät ovat pysyneet ennallaan. [...]

Tutkimustiedon mukaan luomuviljely voi tukea luonnon monimuotoisuutta huomattavasti – erityisesti tärkeät pölyttäjät hyötyvät luomusta

16.11.2022

Luonnon monimuotoisuus on heikentynyt merkittävästi, mikä näkyy

Keväällä kartoitimme esittelyverkoston uusniityistä

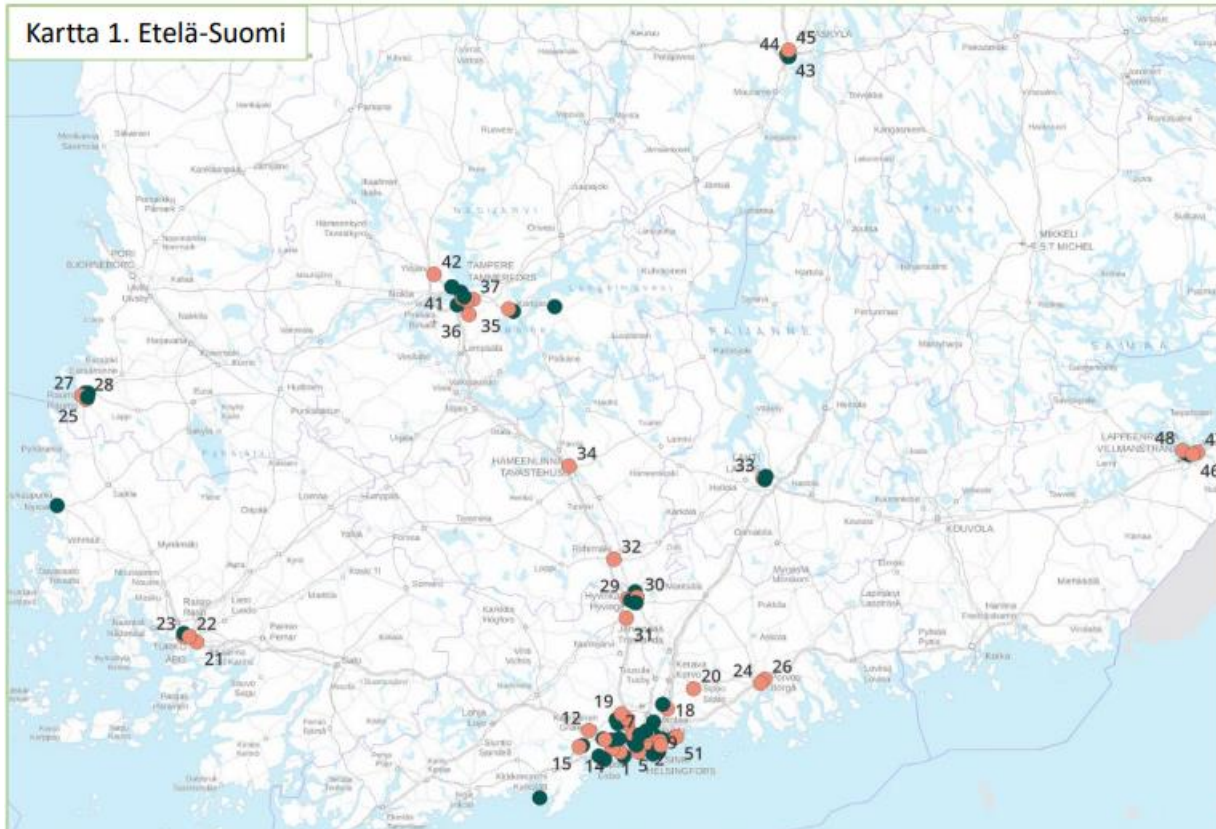
- Uusniityt ovat taajamien luontohelmiä – mutta moniko on itse nähnyt sellaisen?
- Halusimme tuoda näkyväksi joukon mallikohteita eri puolilta maata.
- Kohteita etsittiin suorien yhteydenottojen ja sähköpostikyselyn avulla.
- Sen tuloksina saatiin joukko erilaisia ja eri tavoin syntyneitä uusniittyjä – osa kylväen perustettuja, osa luontaisemmin kehittyneitä.

Kuva: Pasi Pouta

Yhteenvedo uusniittyjen mallikohteista verkossa

- 51 esimerkkikohdetta, lähinnä suurista taajamista.
- Ladattavissa www.polyttajat.fi/materiaalit/

7. Ida Aalbergintien niitty, Helsinki

Sijainti: Ida Aalbergintien talojen 4-6 takana puistoalueella

Pinta-ala: niittymäisin osa 0,06 ha, koko rinnealueen ala noin 0,43 ha

Perustamisvuosi: 2013

Kuvaus uusniitystä: Niitty on perustettu kylvämällä kävelytien varren eteläsuuntaiseen rinteeseen niittysiemeniä. Niitty on melko rehevä ja runsaskukkainen niittymäisimmältä tienvarren osaltaan (karttarajaus), ylempänä rinneessä kasvaa paljon mm. vadelmaa ja koiranputkea.

Kuvaus niityn kasvi- ja hyönteislajistosta: Niityllä valtalajeina kasvavat mm. puna-ailakki, niittyleinikki sekä koiranputki, ja joitakin kylvetyistä lajeista (mm. päivänkakkara, ahosuolaheinä, keltamaite, peurankello, varsankello, ukonkello, harakankello, kurjenkello, mäkikuisma, särmäkuisma, mäkitervakko, käenkukka, ruusuhohto, pulskaneilikka, nurmikohokki) voi myös esiintyä alueella.

Maanomistaja: Helsingin kaupunki

Niityn ilmoittaja: Pasi Pouta (valokuva: Pasi Pouta)

Kesäkuussa haastoimme kansalaiset havainnoimaan pölyttäjäviikonloppuna

- Kaikille avoin tempaus - mallia otettiin BirdLifen talvisesta Pihabongauksesta.
- Yhteistyössä SLL:n kanssa, Luonnonkukkien päivän yhteydessä 15.-16.6.
- Puoli tuntia havainnointia vapaavalintaisella paikalla – sai kirjata mitä tahansa pölyttäjiä.
- Erityisenä kohteena uusniityt.
- Tulokset raportoitiin juhannuksen jälkeen.

Pölyttäjäviikonloppun lajiesite

Alkukesän pölyttäjälajien esittely

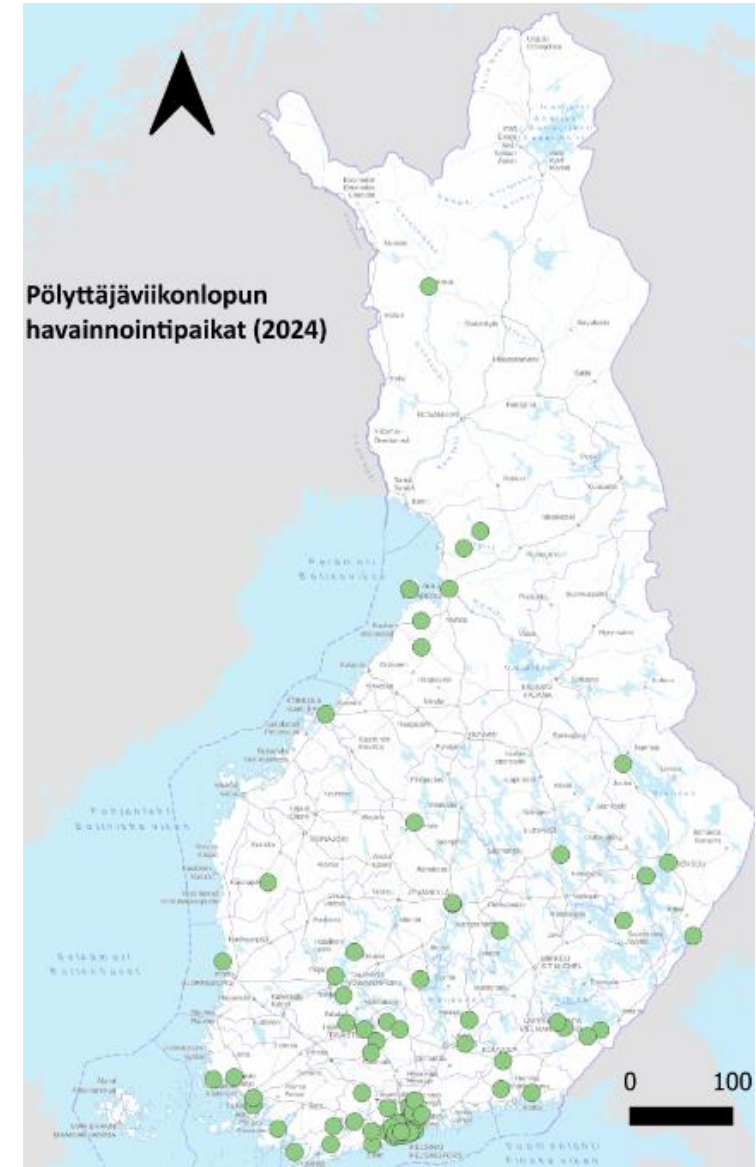
Seuraavilla sivuilla kerrotaan alkukesällä liikkeellä olevista pölyttäjistä, esitellään yleisimminkin vastaan tulevat lajit ja annetaan neuvoja niiden tunnistamiseksi. Osa lajiesittelystä on muokattu Jani Järven Suomen Hyönteisseuralle tekemien [100 hyönteislajin esittelysten](#) pohjalta, ja osa on tehty varta vasten Pölyttäjäviikonloppua varten. Esitteen valokuvat ovat pääosin peräisin Suomen Lajitietokeskuksen [Laji.fi](#)-verkkosivustolta, josta löytyy hyvät ohjeet ja valokuvat myös harvinaisempien Suomessa tavattavien pölyttäjälajien tunnistamiseen.

Alkukesällä pölyttäjiä liikkeellä kohtalaisia määriä

Kesäkuun puoliväli on hyvä aika harjoitella pölyttäjien tunnistamista. Kukkuvia mesi- ja siitepölykasveja on jo runsaasti sekä luonnonniityillä että puutarhoissa, mutta pölyttäjien määrä ei ole vielä niin suuri kuin vilkkaimpaan aikaan heinäkuussa. Päiväperhoslajeja ja -yksilöitä on liikkeellä kohtalaisia määriä. Kimalaisten keväällä ja alkukesällä perustetut pesät ovat vielä pieniä, ja havaittavat yksilöt ovat joko isokokoisia kuningattaria tai pienempiä työläisiä. Astetta vaikeammin määritettäviä kimalaiskoiraita ei yleensä havaita ennen heinäkuuta. Perhosten ja kimalaisten lisäksi kukilla käy myös esimerkiksi erakkomehiläisiä ja monenlaisia kärpäsiä. Lämpimän toukokuun ansiosta kesä 2024 on ollut tavallista aikaisempi ja sen takia kesäkuun puolivälissä voi olla liikkeellä jo monia keskikesän lajeja, jotka puuttuvat tästä esitteestä.

Osallistuminen jäi toivottua vaisummaksi

- Sää oli laajalti suosiollinen – se riski ei toteutunut.
- Havainnointia yhteensä 82 paikalla, lähinnä taajamissa.
- Taajama-painotuksen takia eniten havaittiin kimalaisia.
- Heinäkuussa olisi ollut nähtävissä runsaammin pölyttäjiä.
- Laajempi osanotto olisi vaatinut enemmän viestintää – ja uusi asia ylipäätään useamman vuoden 'sisäänajoa'.

Päiväperhoset	Paikkoja	Kimalaiset	Paikkoja	Muut pölyttäjät	Paikkoja
1. Lanttupeperhonen	22	1. Mantu/kontukimalainen	50	1. Kukkakärpäset	50
2. Piippopaksupää	14	2. Kivikko/mustakimalainen	32	2. Erakkomehiläiset	34
3. Auroraperhonen	7	3. Kartanokimalainen	32	3. Tarhamehiläinen	26
4. Amiraali	7	4. Peltokimalainen	24	4. Viirulehtimittari	9
5. Nokkosperhonen	7	5. Pensaskimalainen	12	5. Ruutumittari	7
6. Idänniittyperhonen	6	6. Tarhakimalainen	11	6. Niittoyökkönen	6
7. Pihlajaperhonen	6	7. Maakimalainen	9	7. Reunustäplämittari	3
8. Niittysinisiipi	5	8. Ketokimalainen	4	8. Kasteyökkönen	3
9. Kangasperhonen	5	9. Sorokimalainen	3	9. Nokimittari	2
10. Angervohopeatäplä	4	10. Kirjokimalainen	3	10. Liitumittari	2
<i>Yhteensä 29 lajia</i>		<i>Yhteensä 20 lajia</i>		<i>Yhteensä 21 lajia/lajiryhmää</i>	

Pölyttäjäviikonlopun eniten havaitut lajit ja niiden havaintopaikkojen lukumäärät

Yhteistyötä jatkettu monien tahojen kanssa

- SLL Uusimaa & Helsingin seutu
- WWF Suomi
- Maan Ystävät
- VilliVyoöhyke
- Suomen Mehiläishoitajain Liitto
- Suomen Perhostutkijain Seura
- Luomus
- Väylävirasto
- ProAgria
- Ruokavirasto
- Luonto- ja ympäristökoulujen liitto
- Luontokunnat-verkosto
- Helsinki, Vantaa ja Lappeenranta
- HSY
- Helsingin Energia
- Ramboll

Tulossa kouluille: Pölyttäjät viestintuojina -sivusto

- Luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry:n vetämä, PÖLYKOORDIn avustama hanke; rahoittaja Suomen Kulttuurirahasto.
- Tuotetaan Mappa.fi –palveluun verkkoaineisto, jonka avulla kouluissa voidaan tutustua **pölyttäjälajistoon** sekä pölyttäjiin liittyviin **ympäristönmuutoksiin ja ilmiöihin**.
- Mallina aiempi Linnut viestintuojina –verkkoaineisto.
- Valmistumassa ensi kevään aikana.

MAPPA.fi

LINNUT VIESTINTUOJINA

Linnut viestintuojina:
opetusmateriaaleja

Teemarepun julkaisija

► [Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry](#)

Lyhyt kuvaus

Nyt on linturetkelle lähtö helppoa! Tästä teemarepusta löydät Linturetkikoneen sekä tulostettavia julisteista lintukuvia ja BirdLife-Suomen Lasten lintuviikon

Linturetikone - MAPPA.fi x Pinkka x New Tab

mappa.fi/linturetikone/

MAPPA.fi MATERIAALIT TEEMAREPUT MOK KALENTERI PALVELUT INFO SV

Pölyttäjäretki

RETKEN AJANKOHTA

Alkukevät Kevätkesä Keskikesä Loppukesä

Pölyttäjäretkelle voit lähteä huhtikuusta syyskuuhun

TIEDON LAAJUUS

Laaja Tiivis **LUO RETKI**

Luo pölyttäjäretki valisemalla tiedon laajuus. Saat lajivalikoiman tämän hetken pölyttäjälajeista Suomessa. Suomessa kevät tulee keikkuen: ensimmäisiä pölyttäjiä voi havaita jo huhtikuussa, samoin niille tärkeitä meikäsveja. Retkikoneen 12 kimalaislajia ja 29 perhoslajia kertovat viestiä jostakin 15 ympäristömuutoksesta tai ilmiöstä. Mukana on myös 25 näille pölyttäjille tärkeää ravintokasvia.

- Esitellään yli 40 päiväperhos- ja kimalaislajia – yleisiä ja harvinaisia.
- 'Retkikone' kertoo mitä lajeja voit tavata tiettyyn aikaan tietyllä alueella.
- Kuvataan pölyttäjiin voimakkaimmin vaikuttavia ympäristömuutoksia.

Pinkka Lajintuntemuksen oppimisympäristö

Etusivu / Pinkat / Pölyttäjät viestintuojina Pölyttäjät viestintuojina - laaja hevoskimalainen

Etsi lajia alipikassa...

Pölyttäjät viestintuojina - laaja »

Hevoskimalainen

(sv: sandhumia, erz: Sand bumblebee)

Bombus veteranus

Vertailu (pilotta)

+ Lisää vertailuun

Taksonomia (näytä)

Ingressi

Tämä pitkäkielinen viihtyy kuivilla niityillä ja on kimalaiseksi aika erikoisen näköinen.

Tunnistaminen

Pohjaväriittäin mustaa ruumista peittää kultaaltaan kellanharmaa karvoitus, josta erottuu lähinnä keskiruumiin poikki kulkeva musta vyö. Takaruumis näyttää raidalliselta, sillä kellanharmaa karvoitus kulkee sen poikki useissa

© Permi Ketola
Creative Commons Nimeä-Ei-Kaupallinen-4.0

MAPPA.fi MATERIAALIT TEEMAREPUT MOK KALENTERI PALVELUT INFO SV

Ympäristömuutokset ja ilmiöt

Meidän toimintamme muokkaa ympäristöä ja vaikuttaa moniin muihin lajeihin, niin hyvässä kuin pahassa. Tähän on koottu ympäristömuutoksia ja ilmiöitä (ekologisia tekijöitä), jotka vaikuttavat lajien runsauksiin, kannanmuutoksiin ja käyttäytymiseen.

Takaisin [Linturetikoneeseen](#), sivulle jossa näkyvät kaikki 52 lintulajia.

TAKAISIN LINTURETIKONEESEEN **TAKAISIN PÖLYTTÄJÄRETIKONEESEEN**

Ilmiöt

- ▶ Ilmastonmuutos
- ▶ Maatalous
- ▶ Metsätalous
- ▶ Soiden käsittely
- ▶ Avainlaji
- ▶ Yleislaji tai erikoistunut
- ▶ Vaeltava laji
- ▶ Uhanalaisuus

Ilmastonmuutos

Ihmisen toiminnasta aiheutuvien kasvihuonekaasujen lisääntyminen lämmittää ja muuttaa ilmastoa. Kohonneen keskilämpötilan lisäksi elämää koettelevat säiden lisääntyneet ääri-ilmiöt – helteet, kuivuus, rankkasateet, tulvat ja myrskyt. Ilmastonmuutoksen seuraukset ovat arvaamattomia. Pohjoiset alueet

Maatalous

Monet lajit viihtyvät myös ihmisen muokkaamissa maatalousympäristöissä. Nämä lajit ovat alunperin olleet aukeiden alueiden eli ruohomaiden, kosteikkojen ja suoalueiden lajeja, jotka ovat siirtyneet elämän maatalousympäristöissä. Maatalousympäristöjen lajit ovat

Metsätalous

Suomi on Euroopan metsäisin maa – Suomen maapinta-alasta kolme neljäsosaa on metsän peitossa. Suurin osa metsistämme on talouskäytössä, luonnontilaisista metsistä on vain rippeet jäljellä. Itse metsä ei hoitaa kaipaa ja luonnontilaisissa metsissä eläkin kaikkein monimuotoisin lajisto. Koska yli 90 %...

ProAgria: pölyttäjät mukana tuoreessa opaskirjassa viljelijöille

- Luontoviisas maatilayritys –kirja julkaistiin 10/2024.
- Pölyttäjät esillä kahdessa osaluvussa.
- Hyvä lähde teos kaikille maatalousluonnosta ja sen hoidosta kiinnostuneille kansalaisille!
- Myynnissä: www.proagriaverkkokauppa.fi

Elinympäristöjen lisääminen hyönteisille maatalousalueilla

Hyötyhyönteispopulaatiot hyötävät maatalousympäristöstä, jossa on erilaisia mikroilmastoja, kuten kosteita, paahteisia ja varjoisia paikkoja. Ne tarjoavat sekä ravintoa että pesimä- ja talvehtimispaikkoja. Tällaisia mikroilmastoja muodostuu muun muassa metsänreunoihin, avo-ojiin ja niiden pientareille sekä kosteikkoihin ja perinnebiotooppiin.

Paljas maa, lahpuut ja kivikat tarjoavat lisääntymis- ja talvehtimispaikkoja hyötyhyönteisille. Myös rakennetut elementit, kuten pensasaidat, kivimuurit ja vanhat hirsrakennukset, tarjoavat ravintoa ja suojapaikkoja. Lisäksi jatkuva kasvipeite, viherlannoitusnurmet ja sänkipellot luovat hyötyhyönteisille suojapaikkoja samalla, kun ne edistävät maaperän kasvukuntoa.

Säilytä ja lisää luontokohteita

Hyötyhyönteisiä voi auttaa sekä säilyttämällä että laadullisesti parantamalla maatalousympäristössä olemassa olevia luonto-

Ota kukkivat kasvit viljelyklertoon, ja perusta kukkakaistoja sekä petopenkkoja

Pidä yllä kukkajatkumoa

Pölyttäjät tarvitsevat ravintoa koko kesäkauden ajan. Ei siis riitä, että kukkia on vain keskikesällä. Hyvä kukkajatkumo, eli hyönteisille sopivien kasvilajien katkeamaton kukinta alkukeväästä syksyyn saakka, on tärkeä. Kotoperäiset kasvit ovat erityisen hyödyllisiä pölyttäjille. Mettä tarjoavia luonnonvaraisia kasveja ovat muun muassa paju, voikukka, metsävadelma, apilat, kaunokit, horsmat ja metsäkurjenpolvi.

Vähennä kemiallisten kasvinsuojeluainesten käyttöä

Kemialliset kasvinsuojeluvälineet aiheuttavat sekä suoria että epäsuoria haittoja hyöty-

LUONTO-
VIISAS
maatilayritys

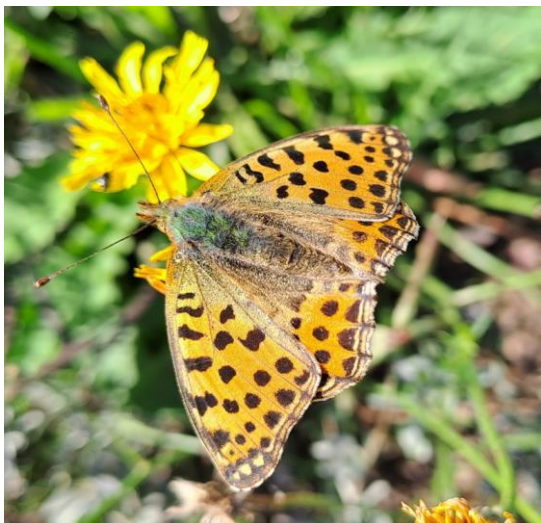
HSY: Espoon Ämmässuon täyttömäen niityttäminen

- Kunnostustoimet käynnistetty jo aiemmin.
- Tänä kesänä aloitettiin lajistovaikutusten kartoitus (pölyttäjät, kasvit); avustimme suunnittelussa.
- Kokemuksista blogi Polyttajat.fi -palstalla.

Täyttömäen laella kylvöt onnistuneet hienosti

- Laajalti avointa uusniittyä, jolla rikasta niittykasvillisuutta ja paljasta kivennäismaata.
- Säännöllinen niitto pitää kasvillisuuden aisoissa.
- Kasvi- ja pölyttäjälajiston kehitys vasta alussa, seurantoja pyritään jatkamaan.

Tukea Helsyn & Helsingin Energian yhteistyölle

- Helsingin Ruskeasuolla käyntiin hiekkaisen joutomaan alueen kehittäminen urbaaniksi paahdeympäristöksi.
- Helenillä lisäksi niityttämistä muuan sähköasemalla.
- Myös Postilla rakenteilla vastaava uusympäristökohde.

KPKP-hanke on kehittänyt turvallista pölytyspalvelua

- ”Kotimaisia pölyttäjiä kaupallisille puutarhaviljelmille”
- Mehiläishoitajain Liiton EIP-hanke (Maaseuturahasto); PÖLYKOORDI asiantuntijatukena.
- Tavoitteena vahvistaa pölytyspalvelun turvallista käyttöä:
 - Vähentää kimalaisten maahantuontia kehittämällä menetelmiä kotimaisen pesätuotannon käynnistämiseksi.
 - Kokeilla tarhamehiläisen käyttöä suljetuissa kasvihuoneoloissa.
- Kimalaisten kasvatusta käynnistymässä (**Iku-Tarvas oy**).

Kuva: Anna-Maria Borshagovski

Kunnissa laajimmin pölyttäjiä tukevaa toimintaa

- Uusniittyjä, maisemapeltoja ja muita pölyttäjille sopivia elinympäristöjä luotu lukuisissa kunnissa.
- Viherrakentajille ohjeistusta (Ramboll & PÖLYKOORDI).
- **VilliVyoähyke ry** ollut luomassa jo lukuisia uusniittyjä.

Miten pelastaa pörriäiset kaupungeissa?

Pölyttäjäkoulutus maisema- ja maankäytön suunnittelijoille

9.00-9.15	Aamiainen ja vapaata keskustelua
9.15-9.20	Tilaisuuden avaus ja tervetuloa / Belinda Barbato ja Tuuli Ylikotila, maankäyttö ja kaupunkirakenne
9.20-9.40	Pölyttäjät ja niiden monimuotoisuus / Jani Järvi, Ramboll Finland Oy
9.40-10.10	Pölyttäjien tilanne Suomessa / Janne Heliölä, Suomen ympäristökeskus
10.10-10.45	Pölyttäjien huomioiminen maisema- ja maankäytön suunnittelussa / Jani Järvi, Ramboll Finland Oy
10.45-11.00	Kysymyksiä ja keskustelua
11.00	Tilaisuus päättyy

HÄMEENKYRÖ 30.5.2024 07:00

Aloitteessa mainitaan muun muassa voikukat pölyttäjille tärkeiksi.

Hämeenkyrö aikoo huomioida pölyttäjät paremmin – Nurmialueita jätetään leikkaamatta, lisää pörriäisystävällisiä kukkia

WWF:n Ala Villiksi -kampanja on ollut menestys

- Pihojen luonnonhoito auttaa myös pölyttäjiä.
- Kansalaiset ovat lähteneet sankoin joukoin mukaan!

ALA VILLIKSI

Antamalla osan omasta pihastasi takaisin pölyttäjille teet suuren palveluksen luonnon monimuotoisuudelle. Juuri nyt Suomessa on annettu tilaa luonnolle:

2 060 042 m²

Ilmoita neliösi mukaan! »

Entä jatkossa?

- www.polyttajat.fi on verkossa vielä ainakin kaksi vuotta. Päivittäminen kuitenkin loppumassa.
- Päivän esitykset viedään Syke.fi:n hankesivulle, ovat siellä vuosia.
- Me hanketutkijat olemme edelleen tavoitettavissa – yhteyttä saa ottaa jatkossakin!
- Osana **Priodiversity** –hanketta SLL:lle on palkattu pölyttäjä-asiantuntija, joka tukee jatkossa etenkin kuntien pölyttäjätöitä.
- EU:n ennallistamisasetus sekä seurantaan liittyvät EU-velvoitteet pitävät pölyttäjät mukana päätöksenteon agendalla.
 - Ehkä resurssejakin järjestyy...?

